

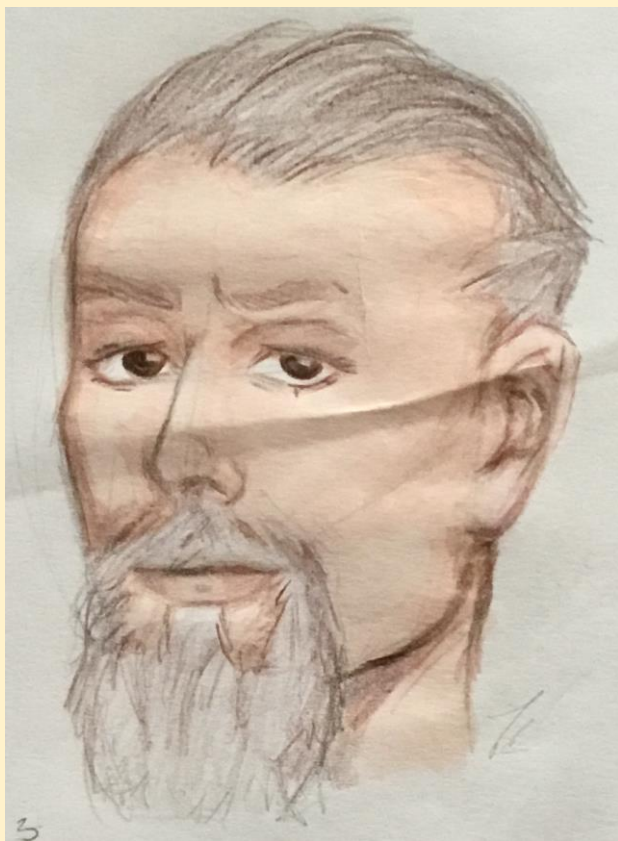
Jože Plečnik

petek, 4. 2. 2022

VELIKI ARHITEKT

Jera Marn in Eva Lina Tratnik

Velikodušna bitja širijo plamen ljubezni po vsej zemlji in dvigajo visoko nad človeštvom prapor dobrote.

Fasada brez dekorja je kot človek, ki se nikdar ne smeji.

NAJBOLJ ZNANA DELA:

*TROMOSTOVJE V LJUBLJANI
NACIONALNO UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA*

KRIŽANKE

TRNOVSKA CERKEV

TRNOVSKI MOST

CERKEV SV. MIHAELA

ŽALC

MLADINSKO GLEDALIŠČE

CERKEV SV. ANTONA

CERKEV SRCA JEZUSOVEGA

UVODNIK

Plečnikovi dnevi imajo na naši gimnaziji dolgoletno tradicijo. Prvič smo jih organizirali v šolskem letu 2004/2005 z vodilno mislijo »Kulturna dediščina v rokah mladih«, od takrat dalje pa so vsako leto januarja predstavljali uvod ali zaključek Plečnikovih Srečanj.

V preteklosti so ti dogodki trajali ves teden, temeljili so na sodelovanju dijakov, staršev in učiteljev. Dijaki so se predstavili z različnimi zunajšolskimi dejavnostmi in dosežki, starši so delili svoje izkušnje z delovnih področij, potovanj in drugih aktivnosti, učitelji smo z dijaki predstavili različne izdelke, projekte ...

V okviru prvih Plečnikovih dni sva urednici tokratnega zbornika 27. 1. 2005 z dijaki organizirali literarni večer ob zaključku literarnega natečaja INTERVJU Z JOŽETOM PLEČNIKOM. Gost večera je bil g. Damjan Prelovšek, veliki poznavalec Jožeta Plečnika in njegovega dela, dogodek pa je popestril glasbeni program naših dijakov.

Zadnji štiri Plečnikovi dnevi temeljijo na predstavljeni tradiciji. S spremembo koncepta izvedbe so se s tedenske dejavnosti preobrazili v pestro in ustvarjalno bogato enodnevno izkušnjo. Aktivni so vsi dijaki in vsi profesorji, ki organizirajo dan v skladu z vodilno idejo posameznega Plečnikovega dne.

Ena izmed delavnic, na kateri so dijaki 2. A in 2. D lahko letos pokazali svojo ustvarjalnost, je bila tudi izdelava zbornika o Jožetu Plečniku. Mentorici sva dijakom v uvodnem delu, v katerem sva sledili vodilni misli letošnjega Plečnikovega dne, predstavili področja Plečnikovega življenja in dela. Povezali sva različna strokovna področja, poleg slovenščine še sociologijo, pedagogiko, IKT; v ta del sva vključili tudi razmišljanje mladega raziskovalca z IJS o pomembnosti vseživljenjskega učenja in spoznavanja različnih strokovnih področij. Ker se ni mogel udeležiti naše delavnice, njegovo razmišljanje preberite na zadnji strani zbornika. V nadaljevanju so dijaki tvorili besedilne vrste. Žal sta dve šolski uri prehitro minili, saj bi bil ob prizadevnosti, ki so jo pokazali dijaki, zbornik še bogatejši.

V spoštovanju tradicije so temelji za prihodnost trdnejši!

Mojca Kolenik in Živa Željeznov

ŽIVLJENJEPIS JOŽETA PLEČNIKA

Jože Plečnik se je rodil 23. januarja 1872 v Ljubljani eden izmed štirih otrok. Že od malih nog je ljubil risanje. Začel je z neuspešnim šolanjem na nižji gimnaziji in ga začasno opustil. Pri 14 letih je šel s podporo kranjskega deželnega odbora na obrtno šolo v Gradec, kjer je študiral štiri leta. Na šoli je dobil priložnost, da so ga sprejeli na Dunaj za načrtovanje opremljanja stanovanj. Navdušila ga je katedrala Otona Wagnerja, kasneje pa je bil sprejet na umetnostno akademijo. V letu 1901 je odprl delavnico v dunajskem predmestju, kjer je deloval do leta 1911. Leta 1905 je organiziral razstavo cerkvene umetnosti, pod konservativnim vplivom meniških umetnikov iz samostana v Beuronu. V začetku 20. stoletja je ustvaril nekaj vil, v katerih je prikazan prehod iz secesijskega stila v modernizem (najbolj znana je Zacherlova hiša). Zasnoval je tudi enega prvih sakralnih objektov v Evropi, v celoti zgrajenega iz železobetona. To delo mu je prineslo uvrstitev med pionirje moderne arhitekture v Evropi. Leta 1911 je bil imenovan za profesorja dekorativne arhitekture na umetno obrtni šoli v Pragi. Tam se je posvetil poučevanju. V letih 1920/21 je sprejel poziv na tehniško fakulteto univerze v Ljubljani. S svojimi študenti je takoj začel z urbanizmom in dopolnjevanjem mesta: začel je z rimskimi osmi, parkom Tivoli in kasneje s tlakovanjem trgov in ulic. Vmes si je zgradil tudi majhno hiško v Trnovem, v kateri je živel sam. Nikoli ni bil poročen. Vzporedno je v Pragi preurejal grad Hradčani v predsedniško rezidenco. Tam je postavil tudi cerkev sv. Srca Jezusovega. Leta 1938 je postal član Slovenske akademije znanosti in umetnosti ter prejel odlikovanje Zasluge za narod, Prešernovo nagrado, promoviran pa je bil tudi za častnega doktorja Tehniške visoke šole na Dunaju in v Ljubljani. Umrl je 7. januarja 1957 v Trnovem. Pokopan je v družinskem grobu na Žalah, ki ga je sam zasnoval. Sledile so samo še njegove razstave.

Pregled del:

- Gutenbergov spomenik, 1898
- Vila z vrtom na Dunaju in načrti za župno cerkev v dunajski okolici, 1905
- Načrt za fasado banke v Zagrebu, 1921
- Načrti in delo na orlovskem stadionu v Ljubljani, 1922 dalje
- Veliki oltar v cerkvi v Martijancih, 1925

- Ureditev kongresnega trga v Ljubljani, 1929
- Ureditev Vegove ulice in spomenik Ilirije, 1930
- Ureditev parka Tivoli in tromostovje, 1931
- Cerkev sv. Mihaela na Ljubljanskem barju, 1939/40
- Narodna in univerzitetna knjižnica, 1941

Staša Kačar in Vita Zupančič

PLEČNIKOV DAN

Danes vse ure vržemo stran,
sreča, saj danes je Plečnikov dan.
Spominjamo se njegovega življenja in del,
kako Ljubljana postala je občudovanja vreden predel.
Njegova dela prelepe strukture,
saj bil je mojster arhitekture.
Ljubljana brez njega bila bi siva in bedna,
če Plečnik ne bi žrtvoval svojega prostega tedna.

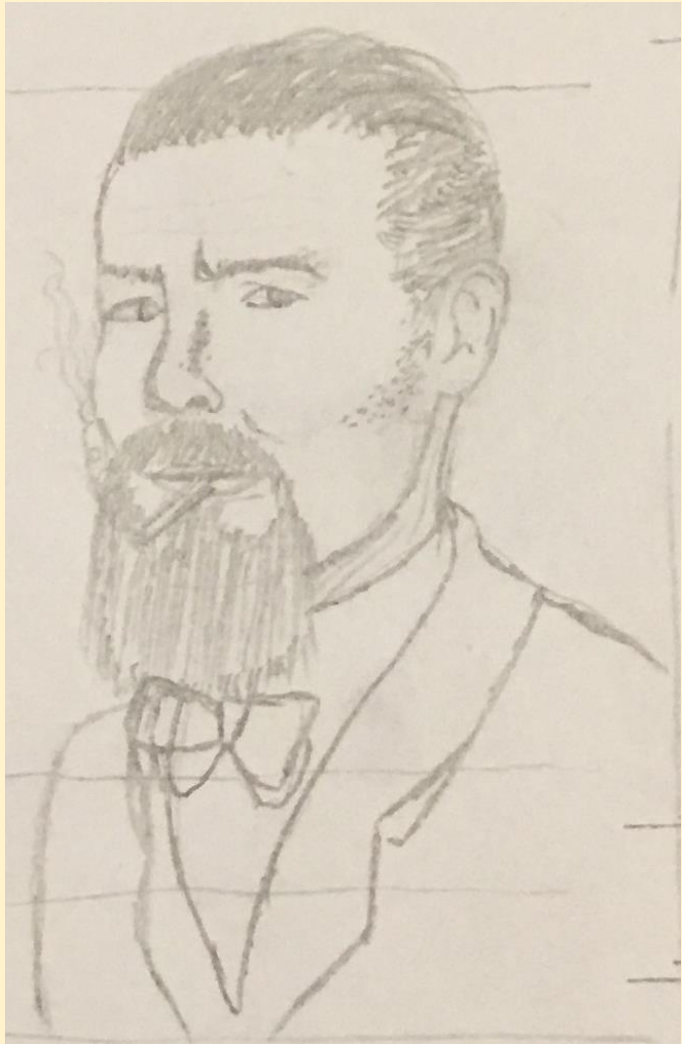
V mestu prečkamo tri mostove,
ki prekrivajo ljubljanske tokove.
Na Vegovi ulici stoji NUK modrosti,
kjer knjig in znanja je dosti.
Bežigrad, kjer Žale so,
tam umrli v miru počivajo.
In še za rojstvo naše šole je kriv,
kjer vsak dijak njen vzame izziv.
Okrasil nam je življenje in nam postal znan,
danes spominjamo se ga za Plečnikov dan.

David Ivančič Stanojević, Kristjan Južina, Gašper Kobe Tomič

POGOVOR Z RAZGLEDOM

Na današnji Plečnikov dan, 4. 2. 2022, smo dobili to posebno priložnost, da v goste povabimo največjega slovenskega arhitekta Jožeta Plečnika, ki je našo šolo Gimnazijo Jožeta Plečnika Ljubljana navsezadnje zasnoval. Ker pa je Šuba šola z razgledom, smo ga odpeljali na našo prav posebno šolsko teraso, kjer smo se sprostili na svežem zraku ob prav posebni skodelici turške kave.

OB SKODELICI TURŠKE KAVE PRIŽGEM CIGARETO

Risba: Lana Andreja Trkov

Gospod Plečnik, najlepša vam hvala, da ste se odzvali našemu povabilu. Pa kar začnimo. Gospod arhitekt, vemo, da ste odraščali v družini s štirimi otroki. Kako bi nam opisali svoje otroštvo?

Ah, stari časi. Če bi bil tu tudi moj starejši brat Andrej, bi lahko o najinih prigodah razpravljala celo popoldne. Čeprav nismo imeli veliko premoženja in smo delali brez premora, je v mojih mislih ostalo ogromno lepih trenutkov z družino. Mlajši brat Janez je imel veliko željo, da bi se kot otroci odpravili na dopust, vendar te priložnosti nikoli nismo dobili. Dobro se spomnim dela v očetovi delavnici in vsega truda, ki sem ga vložil. Včasih

sem imel občutek, da sem bil materi najljubši, saj me je vsak večer po delu pričakala s črnim kruhom in medom v rokah.

Risba: Nina Petrovčič, Maša Vidovič

Mladi imajo danes velikokrat težave v šoli, zlasti po prehodu iz osnovne v srednjo šolo. Marsikomu včasih tudi spodleti. Tudi vam se je to zgodilo. Kako ste se ob tem počutili? Kako je bilo delati z očetom v delavnici? Se vam zdi, da ste prav tam prvič začutili svojo željo po ustvarjanju?

Počutil sem se zelo slabo, saj sem ugotovil, da brez dela ni jela. Zaradi svojega neznanja sem padel prvi letnik nižje gimnazije. Delal sem v očetovi delavnici. Zdi se mi, da sem že kot otrok zelo rad ustvarjal, kar se je poznalo tudi kasneje v življenju. Šolanje sem nadaljeval na Državni obrtni šoli v Gradcu, kjer sem dobil pomembne izkušnje in znanja za načrtovanje pohištva.

Kasneje ste študirali na Dunaju? Kakšna hrana je bila tam? Boljša kot od mame Helene?

Ker sem moral za šolanje na Dunaju prispevati kar veliko denarja, sem bil navajen cenejše in za moj okus kar dobre hrane. Vseeno pa nikjer ne diši bolje kot v kuhinji moje mame Helene.

Veliko ljudi vidi v Ljubljani nekaj posebnega in čarobnega, kaj menite, da naredi Ljubljano tako unikatno?

Kljub temu da je Ljubljana malo mesto, ima v sebi nekaj posebnega. Ni veliko mest na svetu, ki v tebi vzbudijo take občutke. Sprehodi po Ljubljani

so čudoviti in kljub polnemu urniku skušam vedno najti nekaj časa za kratek sprehod po mestu.

Od vseh projektov, skic in načrtovanj, katero se vam je najbolj vtisnilo v spomin?

Plečnikov parlament je bil moj sanjski načrt. Upam, da se bo v prihodnosti lahko realiziral in da bodo tam politiki sprejemali premišljene, predvsem pa pravilne odločitve.

Kaj v svojem življenju najbolj obžalujete?

V svoji pisarni imam ogromno načrtov, ki žal niso bili realizirani. To povzroča največjo bolečino v mojem srcu. Obžalujem tudi to, da vas nikoli ne morem obiskati v šoli. Čeprav nisem tu z vami, vas bom vedno zelo cenil, spoštoval in vas spodbujal pri vašem delu.

Kaj bi danes spremenili v Ljubljani?

Ljubljana ni dovolj povezana in urejena. Najlepša mesta so vedno v ravnovesju. Vse je podobno, a kljub temu unikatno. Ljubljana se širi, zato je razlik in neenakosti vedno več. Postavljeni bi morali biti limiti in pravila za gradnjo in oblikovanje novogradenj.

Veliko ste ustvarjali tudi izven Slovenije. Kje ste najraje ustvarjali?

V vsakem kraju, kjer sem ustvarjal do sedaj, sem začutil prav posebno energijo, ki me je vedno znova navdihovala pri mojem delu. Vsak kraj ima svoje značilnosti, a saj veste, kaj pravijo: povsod je lepo, a doma je najlepše.

Kaj bi svetovali dijakom, ki obiskujejo šolo, ki ste jo zasnovali prav vi?

Dragim dijakom svetujem, da v tem težkem času ne izgubijo upanja po uspehu in ustvarjalnosti. Svojo gimnazijo sem si zamislil kot kraj, ki bi ga dijaki radi obiskovali in se v njem počutili dobro in varno.

Veliko ste pomagali tudi študentom. Katerega ste imeli najraje?

Vsem študentom sem zelo rad pomagal, saj sem občudoval njihovo predanost in talent. Ne bi rekel, da sem imel kakšnega najljubšega, saj sem vse zelo cenil in spoštoval.

Najboljši recept za sprostitev?

Čeprav v življenju nisem imel veliko časa za dopust in sprostitev, sem vsak prost trenutek dobro izkoristil. Obožujem sprehode s Sivkom, saj si takrat res vzamem čas zanj in se oba počutiva svobodno in brezskrbno. Če pa je časa premalo, pa si na svoji zimski terasi ob skodelici turške kave prižgem cigareto.

Risba: Maša Vidovič

Gospod arhitekt, najlepša hvala vam za vse vaše premišljene in navdihujoče odgovore. Pozdravite Sivka in upamo, da ste uživali prav tako kot mi. Vrata naše šole so vam vedno na široko odprta.

Sara Abazaj, Bor Belec Sfiligoj, Tajda Kadivec, Ambrož Paternost

PLEČNIKOVA PESEM

O Ljubljana,
ne bi tako veličastno stala
brez Plečnikovega neprecenljivega dara.

Ko na Tromostovju zamišljeno stojimo,
veličastnega Plečnika slavimo!

Kamniška Bistrica teče mimo drhteče,
a žal brez Plečnikove kočice stoječe.

V domačem Trnovem,
kjer po novih projektih seže,
najljubšim v sprejemnici s kavo postreže.

Znamenitosti vse naokoli,
najbolj cenjene na naši šoli.

Odmevanje stoječih žal
ne daleč stran,
z vsem spoštovanjem Plečnik pokopan.

Žiga Bogataj, Teo Panjan, Ana Ramovš, Kristijan Stoilovski

JOŽE PLEČNIK

Plečnik je car,
ker nam je arhitekturo dal v dar.
Ideje so mu kar letele,
njegove podobe ne bodo nikoli zbledele.

Idejo je dobil,
da bi rože »loh« zalil -
za svoje prijateljice,
ljube čebelice.

V ponos nam je lahko,
saj svoje projekte zasnoval je zelo modro.
Večino Ljubljane je zasnoval
in drugim je svoje znanje daroval.

Uglajen možakar je bil,
vso čast je pridobil.
Prešernovo nagrado je dobil,
ker parlament je v svoji glavi »zgradil«.

Aleksandar Berić, Petra Bitenc, Domen Kai Gašperšič, Gal Voljč

PLEČNIKOV ČAJ

**V čaju je užival Jože Plečnik,
zagotovo boste tudi vi!**

NAGRADNA IGRA!

Z vsakim nakupom čaja prejmete kodo in
mogoče boste prav vi tisti, ki boste
odpotovali v
Prago ali na Dunaj.

PLEČNIK NA SPLETU

Risba: Vita Toni

Leto 2022 bo v znamenju jubilejev Plečnika in Tartinija

<https://www.rtvsl.si/kultura/let-2022-bo-v-znamenju-jubilejev-plecnika-in-tartinija/607242>

Pričelo se je Plečnikovo leto

<https://dnevne-novice.com/pricelo-se-je-plecnikovo-let/>

23. januarja obeležujemo 150-letnico Plečnikovega rojstva

<https://www.gov.si/novice/2022-01-21-23-januarja-obelezujemo-150-letnico-plecnikovega-rojstva/>

Plečnikova zgodba, kot jo zna povedati le strip, in drugi pokloni velikemu arhitektu

<https://www.rtvsl.si/kultura/dediscina/plecnikova-zgodba-kot-jo-zna-povedati-le-strip-in-drugi-pokloni-velikemu-arhitektu/609467>

Kaj se kuha v Plečnikovi hiši ob 150. obletnici arhitektovega rojstva?

<https://www.rtv slo.si/kultura/dediscina/kaj-se-kuha-v-plecnikovi-hisi-ob-150-obletnici-arhitektovega-rojstva/606952>

V Ljubljani ponosno obeležujemo Plečnikovo leto

<https://www.ljubljana.si/sl/aktualno/v-ljubljani-ponosno-obelezujemo-plecnikovo-leto/>

2022 je Plečnikovo leto

<https://deloindom.delo.si/bivanje/arhitektura/2022-je-plecnikovo-leto>
<https://www.tvambienti.si/23/01/2022/2022-je-plecnikovo-leto/>

Plečnik 150: jubilejno leto 2022 v Plečnikovi hiši

<https://mgml.si/sl/plecnikova-hisa/novice/1026/plecnik-150-jubilejno-leto-2022-v-plecnikovi-hisi/>

Vstop v leto Jožeta Plečnika, enega izmed največjih slovenskih arhitektov

<https://citylife.si/kultura/vstop-v-leto-jozeta-plecnika-enega-izmed-najvecjih-slovenskih-arhitektov>

Plečnik

<https://outsider.si/category/plecnik/>

Mineva 150 let od rojstva Plečnika: V Ljubljani ponosno obeležujemo Plečnikovo leto

<https://ljubljanainfo.com/novica/lokalno/mineva-150-let-od-rojstva-plecnika-v-ljubljani-ponosno-obelezujemo-plecnikovo-leto>

Plečnikovi dnevi v Kamniku

<https://www.visitkamnik.com/sl/novice/plecnikovi-dnevi-v-kamniku>

Plečnikovo leto priložnost za odkrivanje znanih in manj znanih plati Plečnika

<https://misli.sta.si/2991010/plecnikovo-leto-priloznost-za-odkrivanje-znanih-in-manj-znanih-plati-plecnika>

V Plečnikovem letu mojstra oživljajo vsepovsod, kjer je pustil pečat
<https://www.vecer.com/kultura/v-plecnikovem-letu-mojstra-ozivljajo-vsepovsod-kjer-je-pustil-pecat-10267742>

MED JOŽETA PLEČNIKA

*Med, ki se topi v
vaših ustih*

Poskusite svoj jutranji kavni ritual obogatiti
z naravnim darom narave – z medom

OBIŠČITE NAS V ŽIVO!

Barça, Stranger Things ter henganje s frendicami in frendi (in zakaj je to naslov sestavka v zborniku o Plečniku??)

Drage srednješolke in dragi srednješolci, če berete tale sestavek, ste najbrž že naredili več, kot bi jaz storil v vaših letih. Tudi zato ne bom zameril, če na tej točki končate in greste raje gledat Barčo na Sportklub, če raje namenite popoldan celi sezoni Stranger Things na Netflixu ali pa če se preprosto dobite s "frendicami in frendi" in se z uporabo cele množice na novo izmišljenih neologizmov smejite zastarelemu slengu, ki ga uporabljam v tem besedilu. Še več – srčno upam, da ste odšli delat točno to (čeprav v resnici pri svojih 30-ih nisem več prepričan, kaj počnete najstniki).

Ko boste to počeli, se boste morda ujeli, da ob gledanju "fuzbala" ne uživate samo zaradi adrenalina, ki vam ga prinese kričanje ob голу Barçe. V nekem trenutku vam bo čudaška taktika Xavija tako nora, da se boste navdušili nad športnimi strategijami in zelo hitro boste padli v zajčjo luknjo kompleksnih vzorcev okvirja samoorganizacije v teoriji kaosa, ki razloži, zakaj točno ta taktika deluje. Ta teorija ni aplikabilna samo v športu – razlaga tudi nepričakovane vzpone in padce vašega Bitcoina, razlaga, zakaj lahko tisti distopični robot – pes od Boston Dynamics tako dinamično teče in razlaga, zakaj so naše prve naučene besede "ATA" in "MAMA", ob učenju drugega jezika pa večinoma kletvice (ki pa jih tu ne smem zapisati, še posebej ne z velikimi črkami).

Ko boste namenjali ure in ure Stranger Things, vam bo zgodba tako "huda", da boste hoteli več podobnih grozljivk. S podobnim CGI-jem in efekti, ker to vam je res naredilo serijo "hudo". Začeli boste brati o pisanju in o dizajnu in kaj vse se danes da z računalniki, zato boste pograbili še malo programiranja. In programiranje in dizajn novih izgledov pošasti in izmišljevanje novih načinov, kako prestrašiti ljudi, in še nešteto drugih stvari se skriva v ozadju tisočih filmov in serij in igrice, ki jih preigravate. Vse je potrebno za sestavo v celoto.

Ko boste premlevali včerajšnji prepir s sošolko, vas bo začelo zanimati, zakaj si ona zapomni isto stvar popolnoma drugače kot vi. In ker boste točno to želeli res razumeti, boste odprli Pandorino skrinjico znanja o tem, kako različna močna čustva vplivajo na spremenljivost spominov in kako se

vsakič, ko se česa spominjamo, aktivirajo mali nevroni, ki spomin še enkrat predelajo v nekaj novega, ne istega kot prej. Ker vam to ne bo dovolj, boste našli besedilo o molekuli $C_5H_9NO_4$, ki vodi proces spominjanja, in kako depresija vpliva na abnormarno delovanje te molekule. Zato boste morda premislili o svoji komunikaciji in kako v naslednjem pogovoru gledati na tisti prepis z druge perspektive.

Zato glejte "fuzbal", porabite popoldne za celo sezono serije na Netflixu in "hengajte s frendi". Ne samo zdaj ali pa še posebej ne samo zdaj, temveč tudi v prihodnosti. Nikoli ne pozabite, kakšne občutke vam ta početja dajejo in kako fino (in vsakdanje) je, ko o njih razmišljate globoko in z radovednostjo. Zato poslušajte o slovenski poeziji po drugi svetovni vojni, o kvadratnih enačbah pri matematiki in o vlogi ribosoma v celici pri biologiji. Prav v njih se skrivata vaša naslednja obsesija in zanimanje. Prav ta znanja, združena v nerazdeljivo celoto, razlagajo gole in efekte in zakaj se prepiramo, ker si vaš "frend" isti dogodek zapomni čisto drugače kot vi (in kako pogruntate razlog za tem in lažje komunicirate in razrešite spor).

Moram vas sicer razočarati, da na koncu ne bo nič čisto zares in v popolnosti razloženo. A ravno to odpre vrata vam, da razložite to, v kar ste se zapičili prav vi. In da nikoli ne nehate početi vsega, kar radi počnete, ker ravno v tem se skrivajo fascinantnost, čudovitost in skrivnosti večplastnosti sveta.

Tine Kolenik, kognitivni znanstvenik, mladi raziskovalec IJS, asistent na fakulteti, bivši najstnik

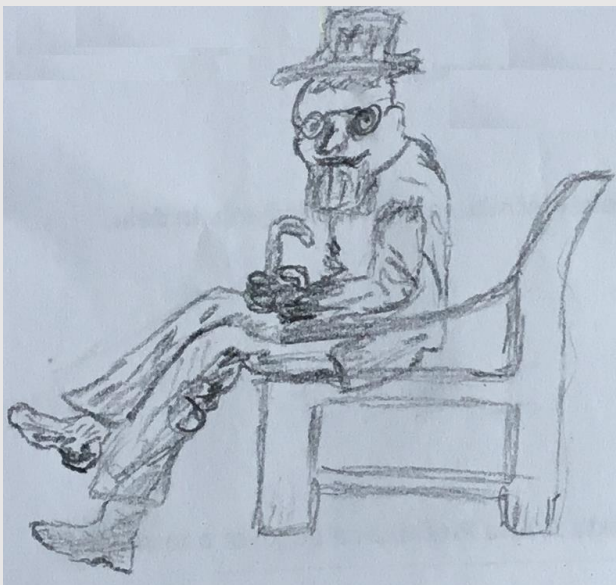
Jože Plečnik

petek, 4. 2. 2022

VELIKI ARHITEKT

Jera Marn in Eva Lina Tratnik

Velikodušna bitja širijo plamen ljubezni po vsej zemlji in dvigajo visoko nad človeštvom prapor dobrote.

Risba: Gal Voljč

*Fasada brez dekorja je
kot človek, ki se nikdar
ne smeji.*

NAJBOLJ ZNANA DELA:

TROMOSTOVJE V LJUBLJANI
NACIONALNO UNIVERZITETNA
KNJIŽNICA

KRIŽANKE

TRNOVSKA CERKEV

TRNOVSKI MOST

CERKEV SV. MIHAELA

ŽALE

MLADINSKO GLEDALIŠČE

CERKEV SV. ANTONA

CERKEV SRCA JEZUSOVEGA